

**CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATerea DISCRIMINĂRII
AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ**

București, Piața Valter Mărăcineanu nr. 1-3, et. 2, tel/fax. +40-21-3126578, e-mail: support@cncd.org.ro

**HOTĂRÂREA NR. 18
din 23.01.2013**

Dosar nr.: 444/2012

Petiția nr.: 5026/16.10.2012

Petent: A.G.

Reclamat: V.S., Școala cu clasele I-VIII nr. 6 "Savin Popescu"

Obiect: refuzul părții reclamate, învățătoare în cadrul Școlii cu clasele I-VIII nr. 6 "Savin Popescu", de a primi pe fiica petentei în clasa a II-a deoarece aceasta este diagnosticată cu tulburare din spectrul autist – întârziere în dezvoltarea limbajului.

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

I.1. Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentului

I.1.1. A.G.

I.2. Numele, domiciliul, reședința sau sediul reclamatului

I.2.1. V.S., Școala cu clasele I-VIII nr. 6 "Savin Popescu"

I.2.2. Școala cu clasele I-VIII nr. 6 "Savin Popescu"

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

2.1. Sesizarea vizează situația unei eleve de clasa a II-a diagnosticată cu tulburare din spectrul autist – întârziere în dezvoltarea limbajului care, potrivit susținerilor mamei sale, nu mai este primită la școală de doamna învățătoare din cauza deficienței elevei, mama considerând că fiica sa este astfel discriminată.

III. Procedura de citare

3.1. În temeiul art. 20, alin. 4 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura legală de citare a părților.

3.2. Prin adresa nr. 5026/26.10.2012 a fost citată petenta, iar prin adresa nr. 5244/26.10.2012 a fost citată partea reclamată pentru termenul stabilit de Consiliu la data de 12.11.2012. Colegiul director a stabilit un nou

termen de audieri pentru data de 19.11.2012. La acest termen a fost citată ca parte reclamată și Școala cu clasele I-VIII nr. 6 "Savin Popescu", și a fost solicitat un punct de vedere de la Inspectoratul Școlar Județean Giurgiu.

3.3. Procedură legal îndeplinită.

IV. Susținerile părților

Susținerile petentei

4.1.1. Petenta arată că fiica sa, diagnosticată cu tulburare din spectrul autist – întârziere în dezvoltarea limbajului, este exclusă din Școala cu clasele I-VIII nr. 6 "Savin Popescu", , de către doamna învățătoare fără un motiv întemeiat.

4.1.2. După festivitatea de sfârșit de an școlar doamna învățătoare, la întrebarea petentei dacă o mai primește pe fiica sa în clasa a doua, a răspuns ferm că nu și la rugămintea petentei de a i se spune de ce, partea reclamată a afirmat că motivul este pentru că a rămas în urmă la matematică. Mama elevei i-a răspuns învățătoarei că nu și-a înscris copilul într-o competiție în cazul în care este comparată cu ceilalți colegi care, unii dintre ei, nu știu literele alfabetului.

4.1.3. Înainte de începerea anului școlar petenta a fost la școală pentru a cere transferul fiicei sale către școala nr. 10, a completat o cerere de transfer pe care domnul director nu a semnat-o până la data de 17.09.2012, dată la care petenta a considerat că fiica sa este în continuare elevă la școala nr. 6. Văzând că cererea de transfer nu este semnată, petenta a adresat domnului director o cerere în care îi exprima nemulțumirea sa. Petenta a fost chemată telefonic de către doamna învățătoare a fiicei sale pe motiv că domnul director dorește să vorbească cu ea, dar acesta evita să îi dea un răspuns cererii sale. Domnul director i-a cerut petentei să îi spună ce dorește să îi scrie pe cerere, iar petenta a spus să scrie adevăratul motiv.

4.1.4. Petenta a primit răspuns pe data de 19.09.2012 de a merge la o școală specială. Petenta se întreabă dacă îi interzice vreo lege să opteze pentru o școală de mase.

4.1.5. Petenta solicită sprijin pentru a putea să o transfere pe fiica sa la o altă școală deoarece copilul este abuzat emoțional, plânge deoarece știe că nu este acceptată de către doamna învățătoare. Înainte de a o primi în clasă domnul director a spus petentei că o va primi totuși și o va așeza într-un colț.

Susținerile părții reclamate, doamna învățătoare V.S.

4.2.1. Partea reclamată, învățătoarea fiicei petentei, arată că eleva a fost înscrisă în clasa I A, în anul școlar 2011-2012. Încă de la început au apărut probleme, eleva nu era obișnuită cu copiii, manifestându-se violent prin țipete și plâns la contactul cu colegii. De aceea timp de trei săptămâni orele s-au desfășurat cu un membru al familiei în clasă.

4.2.2. Eleva a făcut față programului școlar de 4 ore doar o săptămână, după care și-a manifestat violent refuzul de a mai sta la școală. De comun acord cu părinții, partea reclamată a luat decizia de a o lua treptat, începând cu program de două ore, reușind în timp (o lună de zile) să o obișnuiască pe elevă cu un program de trei ore.

4.2.3. Doamna învățătoare menționează că cel mai greu lucru este comunicarea cu eleva, ea prezentând o întârziere gravă a dezvoltării limbajului, comunicarea cu ea fiind greoaie, dacă nu chiar imposibilă. Singura ei formă de comunicare este o mormăială continuă și bătutul din palme fără întrerupere.

4.2.4. Partea reclamată subliniază faptul că eleva a necesitat o supraveghere continuă deoarece nu are formate deprinderile simple de comportament. Nu știe să se îmbrace singură, deci a fost ajutată, nu știe să își șteargă nasul, să se spele pe mâini, să folosească chiuveta, săpunul și prosopul. Mai mult, nu știe să folosească ghiozdanul, doamna învățătoare scoțându-i caietele, cărțile, mâncarea, apa, desfăcându-i chiar dopul la sticla cu apă. În timpul orelor de foarte multe ori eleva s-a manifestat violent, țipând, zbatându-se în bancă dacă era pusă să rezolve sarcini școlare. A refuzat tot timpul să scrie, refuzul ei manifestându-se prin apăsarea pixului pe foaie până la rupere.

4.2.5. Din cauza acestor manifestări violente de foarte multe ori partea reclamată a fost nevoită să cheme familia, eleva refuzând să mai stea la școală. "Cititul" este o mormăială neinteligibilă pentru că eleva nu articulează cuvintele. Cunoștințele de matematică se rezumă la memorarea mecanică a unor exerciții simple de adunare.

4.2.6. Partea reclamată scoate în evidență faptul că, încă de la început, a depus o muncă susținută cu copiii și cu părinții acestora pentru că fiica petentei să fie acceptată, înțeleasă și ajutată.

4.2.7. Eleva a făcut cât de cât față programului școlar de trei ore doar primul semestru, începând cu al doilea semestru manifestările violente îndesinduse, iar țipetele ei se puteau auzi în toată școala, deranjând orele de curs. De multe ori doamna învățătoare a fost nevoită să o scoată pe elevă din clasă pentru că nu îi lăsa pe copii să rezolve sarcinile de lucru. Partea reclamată menționează că alături de ea a avut tot personalul școlii, de la îngrijitori până la domnul director. Cu toții au încercat să facă tot ce depinde de ei pentru a ajuta.

4.2.8. Eleva a participat la toate activitățile culturale și artistice pe care doamna învățătoare le-a desfășurat cu elevii: serbări, unde a avut poezii de învățat, viziuneri de spectacole, activități pe parcursul cărora i-a acordat o atenție deosebită. Colegii au încurajat-o tot timpul aplaudând-o la cel mai mic semn de răspuns la cerințe. Nu a fost niciodată jignită de vreun coleg, tot timpul a stat în prima bancă, având un coleg lângă ea. De multe ori le-a rupt caietele, le-a mângălit, le-a aruncat rechizitele pe jos.

4.2.9. Pe tot parcursul anului școlar doamna învățătoare a ținut legătura cu familia, comunicând de fiecare dată problemele survenite. Tot timpul a încercat să găsească noi căi de comunicare cu eleva, să îi înțeleagă reacțiile, să fie pe aceeași lungime de undă cu familia ei, să stabilească metode comune de lucru pentru o continuitate în munca cu ea.

4.2.10. Ultima perioadă a anului școlar s-a desfășurat foarte greu, eleva refuza să mai stea la școală, obosea foarte repede și devenea violentă, țipetele și agitația ei deranjând orele și pe elevii nu numai din clasa sa.

4.2.11. Din întreaga activitate pe care a desfășurat-o cu fiica petentei s-a desprins faptul că eleva nu face față unui program normal școlar. Partea reclamată a comunicat acest fapt familiei, ținând cont de faptul că la începutul

anului școlar familia și-a luat angajamentul scris că, în cazul în care eleva nu va face față, o va muta la o școală specială.

4.2.12. Partea reclamată accentuează faptul că a avut alături de ea conducerea școlii, personalul de îngrijire, colegii, părinții și copiii din clasă. Un sprijin important l-a avut din partea profesorului itinerant, împreună cu care a discutat pentru căutarea de soluții pentru a acționa, pentru a găsi căi de rezolvare, ținând o strânsă legătură cu familia.

4.2.13. Partea reclamată a făcut recomandarea familiei elevei ca aceasta să urmeze cursurile unei școli speciale ținând cont și de ceilalți elevi ai clasei care de foarte multe ori au fost deranjați de manifestările ei. Partea reclamată arată că îi este din ce în ce mai greu în munca de convingere atât a elevilor clasei, cât și a părinților lor de a o accepta pe fiica petentei în cadrul colectivului.

Susținerile Școlii cu clasele I-VIII nr. 6 "Savin Popescu"

4.3.1. Prin adresa nr. 1447/26.10.2012 Școala cu clasele I-VIII nr. 6 "Savin Popescu", jud. Giurgiu a supus atenției spre analiză și soluționare Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Giurgiu situația fiicei petentei, elevă în clasa a II a la Școala cu clasele I-VIII nr. 6 "Savin Popescu", jud. Giurgiu. Conform Hotărârii nr. 181/28.03.2012 a Comisiei pentru Protecția Copilului Giurgiu minora a fost încadrată într-o categorie de persoane cu handicap – gradul GRAV și necesită asistent personal, având următorul diagnostic: "Tulburare de spectru autist, întârziere mintală medie, întârziere severă în dezvoltarea limbajului expresiv, hioproxesie, randament oscilant, control sfincterian parțial instalat, autoservire parțial realizată, tulburare hiperkinetică" și necesită însoțitor. Școala specifică faptul că nu deține cadre specializate în terapie comportamentală –ABA. În școală există profesor itinerant care a lucrat și lucrează cu eleva, însă acesta nu poate participa la activitate mai mult de 15 minute după care apar semne de violență manifestate prin țipete și plâns.

4.3.2. În răspunsul exprimat de către Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Giurgiu, Compartimentul de Evaluare Complexă a Copilului cu Dizabilități, se arată că, în conformitate cu Legea Educației Naționale nr. 1/2011 – secțiunea 13 privind înscrierea la școală a copilului cu dizabilități și luând în considerare caracterizarea doamnei învățătoare referitoare la fiica petentei, minora în cauză poate fi înscrisă în învățământul special.

4.3.3. Școala cu clasele I-VIII nr. 6 "Savin Popescu", jud. Giurgiu, depune la dosar adevărul prin care se arată că fiica petentei este înscrisă în registrul matricol nr. 49, cu numărul matricol 1, pagina 1. În anul școlar 2012-2013 eleva figurează în catalogul clasei a II-a A, la poziția 1.

4.3.4. Partea reclamată depune și angajamentul semnat de mama elevei potrivit căruia aceasta își asumă faptul că în caz de dificultate a minorei în integrarea în colectivitate o va retrage și o va transfera la o școală specială, datat 06.09.2011.

Punctul de vedere exprimat de Inspectoratul Școlar al Județului Giurgiu

4.4.1. Inspectoratul Școlar al Județului Giurgiu arată că, potrivit art. 135 din Regulamentul de Organizare și Funcționare a Unităților de Învățământ Preuniversitar, transferul elevilor se face cu acordul consiliilor de administrație ale unităților de învățământ implicate, inspectoratul școlar neavând competențe în acest sens.

4.4.2. Dar, respectând principiul egalității șanselor tuturor copiilor de a beneficia de educație și instruire, prin inspectorii pentru implementarea descentralizării instituționale și pentru învățământul primar, inspectoratul s-a implicat în consilierea școlii și a părintelui, în vederea rezolvării situației create. Inspectoratul Școlar al Județului Giurgiu precizează că unitatea școlară a dovedit deschidere în dialogul cu părintele și disponibilitate pentru menținerea elevei în clasa a II-a în aceeași unitate școlară.

4.4.3. Inspectoratul Școlar al Județului Giurgiu menționează că în unitatea școlară menționată în petiție mai există elevi cu cerințe educative speciale care sunt integrați în învățământul de masă și nu au existat probleme în ceea ce privește parcursul lor profesional sau relaționarea cu colegii sau cadrele didactice.

4.4.4. Din verificările efectuate de echipa de inspectori care a monitorizat cazul s-a constatat că la unitatea școlară există documente care evidențiază activitatea școlară a elevei, documente privind starea de sănătate a acesteia, plan de intervenție personalizat al profesorului itinerant, toate acestea demonstrând responsabilitatea cu care învățătorul și conducerea unității școlare tratează fiecare situație.

4.4.5. Inspectoratul Școlar al Județului Giurgiu își exprimă disponibilitatea ca împreună cu școala și părinții elevei să găsească soluția optimă pentru ca aceasta să își poată continua studiile.

V. Motivele de fapt și de drept

5.1. Prin petiția formulată și trimisă spre soluționare Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării acesta este sesizat cu privire la săvârșirea unei potențiale fapte de discriminare prin refuzul părții reclamante, învățătoare în cadrul Școlii cu clasele I-VIII nr. 6 "Savin Popescu", jud. Giurgiu, de a primi pe fiica petentei în clasa a II-a deoarece aceasta este diagnosticată cu tulburare din spectrul autist – întârziere în dezvoltarea limbajului. Petenta solicită sprijin pentru a putea să o transfere pe fiica sa la o altă școală deoarece copilul este abuzat emoțional, plânge deoarece știe că nu este acceptată de către doamna învățătoare.

5.2. Colegiul director ia act de punctul de vedere exprimat de partea reclamantă potrivit căruia eleva a fost înscrisă în clasa I A, în anul școlar 2011-2012 și încă de la început au apărut probleme, eleva nu era obișnuită cu copiii, manifestându-se violent prin țipete și plâns la contactul cu colegii. Partea reclamantă arată că eleva a beneficiat de concursul său, al colegilor săi și al profesorului itinerant pentru a se integra. Școala cu clasele I-VIII nr. 6 "Savin Popescu", jud. Giurgiu, depune la dosar adeverința prin care se arată că fiica petentei este înscrisă în registrul matricol nr. 49, cu numărul matricol 1, pagina 1. În anul școlar 2012-2013 eleva figurează în catalogul clasei a II-a A, la poziția 1.

5.3. Coroborat actului normativ care reglementează prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare precum și atribuțiile și domeniul

de activitate al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, Colegiul director trebuie să analizeze în ce măsură obiectul petiției este de natură să cadă sub incidența prevederilor O.G. nr.137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Astfel, Colegiul director analizează în strânsă legătură în ce măsură obiectul unei petiții întrunește, în prima instanță, elementele art. 2 al O.G. nr.137/2000, republicată, cuprins în Capitolul I Principii și definiții al Ordonanței și subsecvent, elementele faptelor prevăzute și sancționate contravențional în Capitolul II Dispoziții Speciale, Secțiunea I-VI din Ordonanță. În măsura în care se reține întrunirea elementelor discriminării, așa cum este definită în art. 2, comportamentul în speță atrage răspunderea contravențională, după caz, în condițiile în care sunt întrunite elementele constitutive ale faptelor contravenționale prevăzute și sancționate de O.G. nr. 137/2000, republicată.

5.4. Conform art. 2 alin.1 din O.G. 137/2000, privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, constituie discriminare „orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV sau apartenență la o categorie defavorizată, care are ca scop sau efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice,,.

5.5. În speță, petenta sesizează faptul că partea reclamată refuză să o primească pe fiica sa la școală. Partea reclamată vine și arată că nu poate fi vorba de un refuz din partea sa și ca a depus eforturi pentru integrarea elevei în colectivitate în situația în care comportamentul minorei e caracterizat ca fiind unul violent, aceasta neputând face față programului școlar de 4 ore pe zi și nici cerințelor impuse de programa școlară.

5.6. Potrivit art. 20 alin. 6 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, persoana interesată are obligația de a dovedi existența unor fapte care permit a se presupune existența unei discriminări directe sau indirecte, iar persoanei împotriva căreia s-a formulat sesizarea îi revine sarcina de a dovedi că faptele nu constituie discriminare. În fața Colegiului director se poate invoca orice mijloc de probă, inclusiv înregistrări audio și video sau date statistice.

5.7. Pentru existența unei fapte de discriminare trebuie să avem două situații comparabile la care tratamentul aplicat să fi fost aplicat diferit pe baza unui criteriu. Pornind de la premisa că, în speță, alegația tratamentului diferențiat se află în legătură cu dizabilitatea fiicei petentei, Colegiul director trebuie să analizeze din mijloacele de probă și înscrisurile aflate la dosar, în ce măsură se poate reține un raport de cauzalitate între faptele imputate (refuzul părții reclamate de a o mai primi la școală pe fiica petentei) și criteriul invocat (dizabilitate).

5.8. Or, în raport de susținerile părților și înscrisurile depuse la dosar, Colegiul director este de opinie că, în prezenta speță, nu pot fi reținute mijloace probatorii de natură a reține prezumția săvârșirii unei discriminări împotriva fiicei petentei în sensul că petenta ar fi fost obligată să își retragă fiica din școală. O atare prezumție ar trebui să permită cel puțin a se

presupune existența unei legături de cauzalitate între criteriul invocat și tratamentul diferit imputat în cauză.

5.9. Colegiul director reține că, în lumina art. 20 alin. 6 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, în materia discriminării sarcina probei este împărțită în sensul că petentului îi revine sarcina să dovedească existența unor fapte care permit a se presupune existența unei discriminari.

5.10. Trebuie subliniat faptul că în sarcina petentului cade obligația de a proba săvârșirea unor fapte de discriminare, fapte probate la nivel de certitudine.

5.11. Față de aceste considerente, Colegiul director reține, având în vedere susținerile părților și înscrisurile depuse la dosar, că nu există o dovadă a săvârșirii unor fapte care pot fi considerate discriminare.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, **cu unanimitate de voturi** ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. nu sunt probe care să ateste faptul că partea reclamată ar fi obligat petenta să își retragă fiica din școală;
2. clasarea dosarului;
3. o copie a hotărârii se va transmite părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

Cazacu Ioana - Membru

Haller István – Membru

Lazăr Maria – Membru

Panfile Anamaria – Membru

Stanciu Claudia Sorina – Membru

Vasile Alexandru Vasile – Membru

Data redactării: 12.02.2013

Hotărâre redactată de: L.M. și A.S.

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2000 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.